

TUDI ŠTUDENJE Z INVAZIVKAMI

STUDENTS DEAL WITH INVASIVE PLANTS

Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani

A partner of the ApPLAuSE-PP3 project is also the Faculty of Natural Sciences and Engineering. In the past year, numerous activities including applicative solutions were carried out. A series of packaging boxes and an innovative bookmark were manufactured from paper/cardboard made of cellulose fibres of invasive plants (Japanese knotweed, goldenrod and acacia) and tree species (spruce, eucalyptus) at the Pulp and Paper Institute. A set of ecologically designed promotional and gift packaging, and printing pastes based on pigment particles of Japanese knotweed root extracts was studied.

Partner projekta ApPLAuSE-PP3 je tudi Naravoslovnotehniška fakulteta. V minulem letu so izvedli vrsto aktivnosti z aplikativnimi rešitvami. Na Inštitutu za celulozo in papir sta bili iz papirjev/kartonov, proizvedenih iz celuloznih vlaken invazivk (japonski dresnik, rozga in akacija) in drevesnih vrst (smreka, evkaliptus), izdelani serija embalažnih škatel in inovativna knjižna kazalka. Proučen je bil nabor ekološkega oblikovanja promocijske in darilne embalaže ter tiskarskih past, osnovanih na pigmentnih delcih ekstrakcije korenin japonskega dresnika.

foto: Janja Cerar

Knjižna kazalka; avtorica izdelka je Janja Cerar / Bookmark; its author is Janja Cerar

foto: Jure Ahlik

Škatla za mikroskopske IAPS lesne vzorce; avtorici izdelka sta Janja Cerar in Urška Vrabčič Brodnjak
Box for microscopic IAPS wood patterns; its authors are Janja Cerar and Urška Vrabčič

foto: Janja Cerar

Škatla za nakit s Plečnikovim motivom; avtorici izdelka sta Patricija Pevec in Kristina Sojer / Jewellery box with Plečnik motif; its authors are Patricija Pevec and Kristina Sojer

Ekološko oblikovani papirni izdelki

V okviru projekta je ena izmed glavnih usmeritev doseganje ničelne stopnje vpliva na okolje. Celotni krog, tj. odvzem iz narave, snovanje, prototipiranje, izdelovanje, uporaba in recikliranje, mora biti izveden s čim nižjo stopnjo obremenitve okolja. Ker je v izhodišču iz narave odvzeta snov, ki je invazivna tujerodna vrsta na območju Slovenije oz. Evrope, se zagotovi smernicam, da škodljivo lahko postane uporabno. Tako so v okviru predmeta »Načrtovanja ekološke embalaže« (nosilki: prof. dr. Klementina Možina in prof. dr. Diana Gregor Svetec) študentje, razdeljeni v tri skupine, oblikovali tri izdelke:

1. knjižno kazalko (slika 1),
2. škatlo za mikroskopske vzorce lesnih tujerodnih invazivnih rastlin (slika 2) in
3. embalažno škatlo za nakit s Plečnikovim motivom (slika 3).

Zaključek

Postopek vpeljevanja novih idej je dolgotrajen proces z neznanimi rezultati. V primeru raziskovanja možnosti uporabe škodljivih invazivnih rastlin, ki s svojo agresivno širitvijo izpodrivajo bivalno okolje avtohtonim vrstam, ni nujno, da so obravna-

vane zgolj kot neprijetna nadloga, ki jo lahko uporabimo izključno v sežigalnih postopkih. V dosedanjih raziskavah, ki potekajo v okviru projekta, se nakazujejo možnosti uporabe in rabe invazivnih tujerodnih rastlin v številne uporabne namene, kot so npr.:

- ročna in strojna izdelava papirja,
- tiskarske paste s pigmentom ekstrahiranih iz različnih delov rastlin (korenine, debla, listje, cvetovi),
- pohištvo oz. lesni izdelki,
- obramba pred polži na vrtninah idr.

Invazivne rastline predstavljajo nov gospodarski izziv, ki ga lahko v prihodnje nadgrajujemo ali povsem spregledamo. Tako se v vmesni fazi projekta na primer lahko izda priporočilo za grafično dejavnost: »Grafična panoga naj, ko pride prvič v stik z medijem (papir, karton), proizvedenim iz invazivnih tujerodnih rastlin, ne obupa. Morda prvi odtisi resda ne bodo idealni. Nanje, tj. papir in karton, se bo treba prilagoditi in priučiti, če bomo želeli na trg ponuditi nekaj novega, drugačnega in, vsaj v tem trenutku, edinstvenega. Gre za odstopanje od običajnega. Predstavljeni rezultati kažejo možnosti

tiska v konvencionalnih (ofset in sitotisk) in digitalnih (kapljični tisk) tehnikah tiska. Je pa res, da smo za doseg tako dobrih rezultatov odtisov potrebovali čas in pot še nikakor ni zaključena. Bi pa želeli, da predstavljeno vzamete kot spodbudo in motivacijo ter se z drugačnimi materiali, ki vam jih ponujamo papirničarji, soočite in jih domiselno vključite v proizvodni in prodajni program.«

Klemen Možina

Projekt ApPLAuSE, "UIA02-228 Alien PLAnt SpEcies – Od škodljivih do uporabnih tujerodnih rastlin z aktivnim vključevanjem prebivalcev", je sofinanciran s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj.

